

Plan for å sikre elevene et godt psykososialt miljø i Åmotskolen

**vedtatt av hovedutvalget for oppvekst og kultur
sak 12/9 – 12.april 2012**

Gjeldende fra 01.08.2012

Innhold:

Kap. 1 Formål.....	3
Kap. 2 Innledning.....	4
Kap. 3 Forebygging og holdningsskapende arbeid	5
Kap. 4 Avdekking	6
Kap. 5 Håndtering	7
5.1 Ansatte får mistanke eller kunnskap om mobbing.....	8
5.2 Henstilling fra foreldre og/eller elev	9
5.3 Gjennomføring og evaluering	10
5.4 Kommunens faser for problemløsning ved mistanke om mobbing eller ved henstillinger fra foresatte/elever	10
5.5 Kommunens problemløsning ved mistanke om mobbing utført av voksne i skolemiljøet..	11
Kap 6 Kontinuerlig, langvarig og systematisk arbeid	12
Kap. 7 Brukermedvirkning.....	13
7.1 Involvering av elevene:	13
7.2 Involvering av skolemiljøutvalget:.....	13
7.3 Skolens informasjonsplikt og brukerorganenes uttalelsesrett	14
Lover, rundskriv, veiledninger	14
Vedlegg:.....	14

Kap. 1 Formål

Etter opplæringslovens § 9a-1 har ”*alle elever i grunnskolar og videregående skolar rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring*”

Opplæringslovens §9A-3 slår videre fast at skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte elev kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet. Opplæringsloven pålegger skolene å jobbe aktivt med elevenes psykososiale miljø. Opplæringsloven gir også alle ansatte i skolen undersøkings- og varslingsplikt om de får kunnskap om eller mistanke om mobbing eller krenkende atferd. Hensikten med denne bestemmelsen er å sørge for at skolens ledelse blir klar over forholdene og kan sette inn nødvendige tiltak.

Alle elever i grunnskolen i Åmot skal ha et trygt og god læringsmiljø og skolene skal jobbe aktivt for å oppnå dette. Åmot kommunestyre vedtok i 2007 en [skolepolitisk plattform](#) der følgende målsettinger for arbeidet med elevenes psykososiale læringsmiljø ble vedtatt:

Kjennetegn på godt arbeid mot mobbing i Åmot skal være at:

- Alle elever trives på skolen og føler seg trygge i timene, friminuttene og på skoleveien.
- Skolene har null-toleranse for mobbing, både i forhold til elev-elev, elev-voksen, voksen-elev.
- Skole og hjem samarbeider tett for å forebygge mobbing.
- Reglene mot mobbing er kjent for alle parter i skolesamfunnet.
- Elever og voksne som ”bryr seg” om hverandre og som griper inn når det er nødvendig.

Åmot kommune vil oppnå dette ved å:

- Ha en felles gjennomgående handlingsplan mot mobbing for alle skolene i kommunen.
- Sikre at skolene følger opp handlingsplanen i praksis.
- Presentere handlingsplanen for alle elever og foreldre hvert år.
- Ha rutiner slik at skolene griper inn med en gang uheldige episoder oppstår.
- Bruke opplegget ”Det er mitt valg” på en systematisk måte på alle årstrinn.
- Gjennomføre årlige skolemiljøundersøkelser der mobbing og trivsel i skolen blir kartlagt.

Kap. 2 Innledning

Elever i Åmot skal ikke bli utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold, rasisme eller utestenging på skolen og på skoleveien. Alle elevene har krav på et trygt og godt psykososialt miljø.

Denne handlingsplanen omhandler arbeidet med elevenes psykososiale miljø og inneholder:

- Planer og tiltak for det forebyggende arbeidet
- Metoder, rutiner og ansvar for avdekking av krenkende ord og handlinger
- Rutiner og tiltak for håndtering av krenkende ord og handlinger
- Kvalitetssikring av det langsiktige og systematiske arbeidet med elevenes læringsmiljø.

Planen er felles og forpliktende for alle skolene i Åmot og vil erstatte skolenes egne mobbeplaner.

Definisjoner på krenkende ord og handlinger :

Med utgangspunkt i [Utdanningsdirektoratets brosjyre om elevenes skolemiljø](#) bruker vi følgende definisjoner:

Mobbing - verbalt, digitalt, fysisk

- innebærer at en/flere elever eller voksne ved skolen sier eller gjør vonde og ubehagelig ting mot en annen elev. Dette gjentatte ganger, og den som blir utsatt, har vanskelig for å forsvare seg.

Utestenging:

- betyr at noen så godt som alltid blir holdt utenfor en gruppe eller klasse.

Diskriminering:

- betyr at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge eller opprinnelse.

Vold:

- innebærer at noen bruker fysisk makt for å skade andre.

Overgrep:

- innebærer fysisk og/eller psykisk utnyttelse av barn/ungdoms seksuelle integritet

Rasisme:

- innebærer at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi de har en annen hudfarge eller snakker et annet språk.

Kap. 3 Forebygging og holdningsskapende arbeid

§ 9a-3 Det psykososiale miljøet, første ledd:

”Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.”

Et godt psykososialt miljø og et godt læringsmiljø forebygger mobbing.

Utdanningsdirektoratet fremhever 5 viktige faktorer som fremmer et godt læringsmiljø:

- God ledelse, organisasjon og kultur for læring på skolen
- Lærerens evne til å lede klasser og grupper
- Positive relasjoner mellom elev og lærer
- Positive relasjoner og kultur for læring blant elevene
- God samarbeid mellom skole og hjem

[\(Udir: Arbeid mot mobbing – veileder for ansatte og ledere i grunnskolen\)](#)

Åmot kommune legger disse fem forskningsbaserte faktorene til grunn for arbeidet med å skape et godt psykososialt læringsmiljø for elevene.

I Åmot skal det jobbes kontinuerlig med det forebyggende arbeidet, både på klassenivå, skolenivå, skoleeiernivå. Tett samarbeid med elever og foreldre er viktig i arbeidet med læringsmiljøet.

- Kommunen har et vedtatt felles ordensreglement for alle skolene i kommunen. Ordensreglementets formål er å regulere elevenes oppførsel på skolen og på den måten sikre et godt psykososialt miljø for alle.
- Skolene skal ha rutiner slik at alle elever, ansatte og foreldre er godt kjent med planen for å sikre et godt psykososialt miljø ved skolen
- ”Det er mitt valg” – et holdningsskapende program fra Lions skal benyttes systematisk på alle klasstrinn i hele grunnskolen.
- Kommunens planer og rutiner for overgangen fra barnehage til skole og fra barneskole og til ungdomsskole skal følges og skal bidra til å sikre at elevene får en god og trygg start på skolen.
- Skolene skal ha gode rutiner for gjennomføring av inspeksjon. Synlige voksne skaper trygghet blant elevene og kan avverge uheldige episoder.
- Ved de to største skolene har sosiallærer en viktig rolle i det forebyggende arbeidet for å skape et godt og trygt læringsmiljø.
- Samarbeid med skolehelsetjenesten er viktig både i det forebyggende arbeidet og ved avdekking av mobbing
- Kommunen har utarbeidet rutiner ved skolefravær. Disse skal følges opp av alle voksne og kan bidra til å avdekke om elever ikke trives på skolen.

Kap. 4 Avdekking

Skolene har følgende rutiner for avdekking av krenkende ord og handlinger:

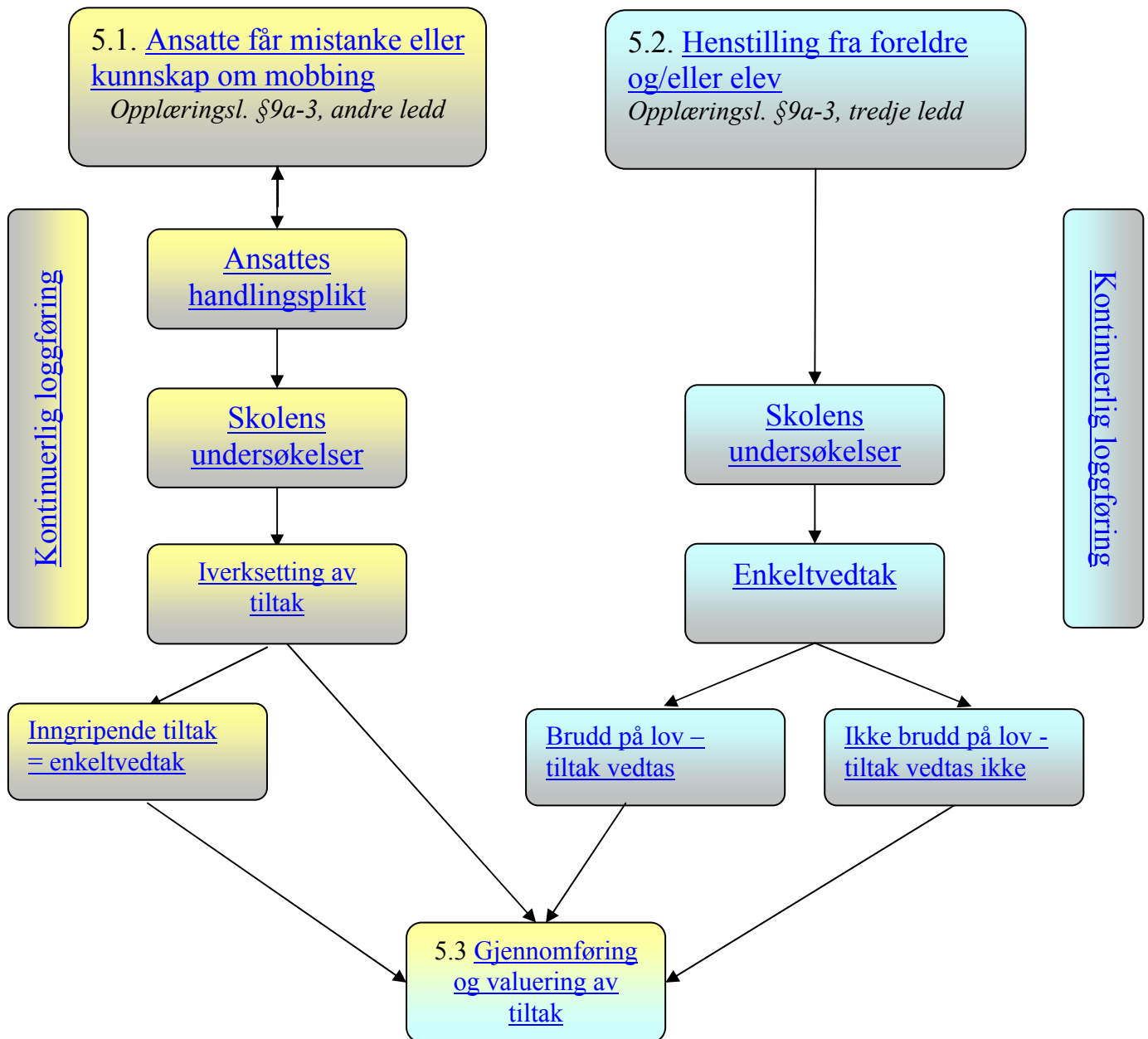
Oppgave:	Ansvar for oppfølging:
Kartlegging av mobbing to ganger pr. år gjennom utviklingssamtalen/elevsamtalen. Kontaktlærer rapporterer funn til virksomhetsleder som bestemmer videre oppfølging	Kontaktlærer/ virksomhetsleder
Elevundersøkelsen for alle elever 5. til 10.trinn en gang pr. år	Kontaktlærer/ virksomhetsleder
Trivselsundersøkelse for elever 1. til 4.trinn en gang pr. år	Kontaktlærer/ virksomhetsleder
Inspeksjons og tilsynsordninger	Virksomhetsleder/ alle ansatte
Årlige tema på foreldremøter, elevråd og skolemiljøutvalg	Virksomhetsleder/ kontaktlærer
Observasjoner i skolemiljøet	Alle ansatte/ virksomhetsleder
Henstillinger fra elev, medelev eller foresatte	Alle ansatte/ virksomhetsleder

Meldeskjema:

Det er utarbeidet et eget [meldeskjema](#) som skal benyttes.

- Ansatte skal benytte skjema ved kunnskap eller mistanke om at en elev utsettes for krenkende ord eller handlinger
- Når foreldre/elev kommer med en muntlig bekymring/henstilling skal mottaker fylle ut meldeskjemaet, evt. be foreldre sende en skriftlig henstilling.
- Foresatte kan selv benytte skjema som er tilgjengelig på kommunens hjemmesider

Kap. 5 Håndtering

5.1 Ansatte får mistanke eller kunnskap om mobbing eller annen krenkende atferd

§ 9a-3 Det psykososiale miljøet, andre ledd:

Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn.

Alle ansatte skal kontinuerlig arbeide med å avdekke tilfeller av mobbing og uønsket atferd. Alle ansatte ved skolen har en **handlingsplikt** som består av:

- plikt til å gjøre **undersøkelser** raskt
- plikt til å **varsle** virksomhetsleder (ved bruk av meldeskjema)
- plikt til å **gripe inn**

Oppfylles ikke handlingsplikten kan ansatte straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, jf. opplæringsloven § 9a-7.

[tilbake](#)

Det må vurderes konkret i den enkelte sak hvilken av disse pliktene som utløses og i hvilken rekkefølge pliktene inntreffer. Gangen i en sak etter §9a-3 andre ledd er som følger:

Fase 1: mistanke eller kunnskap om krenkende ord eller handlinger

- ansatt ved skolen mistenker eller har kunnskap om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger

Fase 2: ansattes/skolens handlingsplikt

- den ansatte undersøker saken
- den ansatte varsler skolens ledelse
- den ansatte griper selv inn dersom det er nødvendig og mulig
- skoleledelsen avgjør hva som skal gjøres videre i saken
- skoleledelsen informerer foreldrene

Fase 3: gjennomførings- og evalueringsfasen

- tiltak for å bedre elevenes psykososiale miljø settes i verk
- skolen evaluerer om tiltakene har fungert og behov for å sette inn ytterligere tiltak

Fasene i problemløsningen knyttet til mistanke/kunnskap om krenkende ord og handlinger er beskrevet i [punkt 5.4](#)

[tilbake](#)

Iverksetting av tiltak/skolens oppfølging

Når handlingsplikten etter § 9a-3 er oppfylt, har skolen fortsatt en jobb å gjøre knyttet til oppfyllelsen av elevens rett etter § 9a-1. Skolens ledelse må sørge for at skolen forfølger saken på en egnet måte slik at elevens rett til et godt psykososialt miljø oppfylles. Ofte vil det være behov for å iverksette tiltak knyttet til elevens psykososiale miljø når det oppdages at en elev er utsatt for krenkende ord eller handlinger. Det må vurderes konkret i hvert tilfelle hva som er egnede tiltak og hvem tiltakene skal settes inn mot. Dersom det er et tilfelle av mobbing vil det ofte være viktig å sette inn tiltak mot mobberen.

[tilbake](#)

Enkeltvedtak ved varsling fra ansatte:

Ved varsling fra ansatte om kunnskap om eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord og handlinger skal virksomhetsleder etter undersøkelse avgjøre om det skal fattes et enkeltvedtak. Dersom det settes inn tiltak som er **inngripende** for den eleven det gjelder, **må** det fattes enkeltvedtak. Dette vil gi eleven bedre rettsikkerhet og muliggjør en klage. Enkeltvedtaket vil også være viktig for skolens dokumentering av at de har grepet inn og prøvd å ivareta elevens rett etter § 9a-1. I alle tilfeller må skolen redegjøre skriftlig for de tiltakene de har tenkt å iverksette.

Alle enkeltvedtak **skal** skrives i felles mal i Ephorte. Annen skriftlighet må også dokumenteres.

[tilbake](#)

5.2 Henstilling fra foreldre og/eller elev

§ 9a-3 Det psykososiale miljøet, 3. ledd:

Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.”

I Åmot skal alle elever og foresatte oppleve å bli tatt på alvor hvis de kommer til skolen med bekymring om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Det blir i [rundskriv 2-2010 fra Udir](#) presisert at det er elevens subjektive opplevelse av at retten til et godt psykososialt miljø ikke oppfylles, som utløser retten til å be (henstille) om vedtak.

Når foreldre/elever kommer med en henstilling til skolen må skolen straks starte undersøkelser for å få klarhet i de faktiske forhold i saken. Fasene i problemsløsningen/undersøkelsene er beskrevet i [punkt 5.4](#)

[tilbake](#)

Enkeltvedtak ved henstillinger fra elever eller foresatte:

Skolen har en ubetinget plikt til å behandle alle henstillinger om tiltak vedrørende det psykososiale miljøet fra elever eller foreldre i samsvar med reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven, uavhengig av hvor stort eller lite bruddet på elevens rett etter §9a-1 er.

Det betyr at muntlige eller skriftlige henvendelser fra elever og foresatte om forhold knyttet til psykososiale miljøet, **alltid** skal besvares med et enkeltvedtak. Terskelen for at noe er en henstilling er lav, men foreldre bør oppfordres til å levere en skriftlig henstilling der det redegjøres for de faktiske forhold i saken. Utarbeidet [meldeskjema](#) kan benyttes.

Skolen må i enkeltvedtaket ta stilling til om elevens rett til et godt psykososialt miljø er oppfylt eller ikke.

- hvis skolen etter utredning konkluderer med at elevens rett **er oppfylt**, treffes det vedtak om dette. Det vedtas ikke tiltak.
- hvis skolen konkluderer med at elevens rett **ikke er oppfylt**, må vedtaket fastsette tiltak som skal settes i verk slik at elevens rett oppfylles.

Alle enkeltvedtak **skal** skrives i felles mal i Ephorte. Annen skriftlighet må også dokumenteres.

[tilbake](#)

5.3 Gjennomføring og evaluering

På grunnlag av skolens undersøkelser og evt. enkeltvedtak som er fattet, iverksetter skolen ulike tiltak for å bedre elevens psykososiale miljø. Skolen må redegjøre skriftlig for de tiltakene de har tenkt å iverksette og føre logg over gjennomførte tiltak. I forbindelse med en eventuell senere sak vil en slik logg være en viktig dokumentasjon på hva skolen faktisk har gjort i forhold til det psykososiale miljøet og konkrete hendelser.

Skolen må evaluere tiltakene de har iverksatt og se om disse faktisk fører til at elevens psykososiale miljø fremmer helse, trivsel og læring, jf. § 9a-1. Dersom tiltakene ikke fører til at eleven får det bedre, må skolen avgjøre hvilke andre tiltak som skal iverksettes. Skolens plikt er ikke oppfylt før elevens psykososiale miljø er i samsvar med § 9a-1.

[tilbake](#)

5.4 Kommunens faser for problemløsning ved mistanke om mobbing eller ved henstillinger fra foresatte/elever

Oppgave	Ansvar	Dokumentasjon
Undersøkelser og observasjon settes i gang umiddelbart.	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema
Samtaler med eleven som opplever seg krenket , for å skaffe informasjon og gi støtte. Skolen skal sikre at elevens egen subjektive opplevelse kommer fram.	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema/ evt. referat
Samtaler med foresatte til eleven som opplever seg krenket. Skolen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid når det gjelder tiltak	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema/ evt. referat
Samtale med eleven som krenker - er det flere som plager, snakkes det med én om gangen.	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema/ evt. referat
Samtale med foresatte til krenker. Skolen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid når det gjelder tiltak som kan/bør gjøres.	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema/ evt. referat
Virksomhetsleders vurdering etter faktainnhenting om hvilke tiltak som skal iverksettes.	Virksomhetsleder	
Hvis enkeltvedtak fattes: Virksomhetsleder fatter enkeltvedtak raskest mulig om elevens rett etter § 9a-1	Virksomhetsleder	Enkeltvedtak i Ephorte

er ivaretatt eller ikke.		
Hvis enkeltvedtak ikke fattes : Begrunnelser og tiltak må dokumenteres.	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema/ evt. referat
Evaluering av tiltak/enkeltvedtak . Når tiltakene evalueres, vurderes også behov for nye enkeltvedtak.	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema/ evt. referat
Evt. sanksjoner må være i tråd med ordensreglementet.	Virksomhetsleder	Loggskjema/ evt. referat
Oppfølging Problemsituasjonene følges inntil de opphører helt. Alle involverte elever skal følges opp.	Virksomhetsleder /kontaktlærer	Loggskjema/ evt. referat
Dersom krenkende atferd ikke opphører , skal andre eksterne parter inn i saken, for eksempel skolehelsetjenesten, PPT, skoleteam, barnevern, politi	Virksomhetsleder	Loggskjema/ evt. referat

tilbake

Det må vurderes fra sak til sak hvilke av disse punktene over som er relevante i aktuell sak. Hvis punkter er vurdert som overflødige bør dette kommenteres i loggskjema.

Loggskjema og referater arkiveres i ephorte i saksmappe til elevens som opplever seg krenket/mobbet. Det må også vurderes om samme dokumenter arkiveres i mappe til eleven som krenker/mobber.

5.5 Kommunens problemløsning ved mistanke om mobbing utført av voksne i skolemiljøet.

Ved mistanke om at en elev blir mobbet eller utsatt for krenkende ord og handlinger fra ansatte på skolen skal oppfølgingen behandles i tråd med denne planen.

Hvis en ansatt får kunnskap eller mistanke om mobbing fra ansatt mot elev, skal vedkommende snarest undersøke saken og varsle skoleledelsen. Dersom det er nødvendig og mulig, skal den ansatte selv gripe direkte inn jf. Opplæringslova §9a-3, andre ledd).

Utredning av saken og oppfølging av eleven skal skje i tråd med punkt 5.1

Hvis det kommer en henstilling fra foresatte og/eller elev skal meldingen behandles i tråd med rutinene i punkt 5.2

Videre oppfølging av saken vil skje på to plan.:

1. Oppfølging av eleven skal skje etter hovedtrekkene i denne planen og punkt 5.4
2. Oppfølging av den ansatte gjennom en personalsak.

Kap 6 Kontinuerlig, langvarig og systematisk arbeid

§ 9a-4. Systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane

Skolen skal aktivt drive eit kontinuerleg og systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av dette kapitlet blir oppfylte. Skoleleiinga har ansvaret for den daglege gjennomføringa av dette. Arbeidet skal gjelde det fysiske så vel som det psykososiale miljøet.

Skolen pålegges i § 9a-4 å jobbe aktivt, systematisk og kontinuerlig slik at kravene i kapittel 9a oppfylles. Dette betyr at skolen ikke kan nøye seg med å vente **passivt** på at noe skjer, som for eksempel at en voksen ser mobbing eller at noen klager på forholdene. Skolen skal jobbe etter et "føre var"-prinsipp og forebygge brudd på elevens rett etter § 9a-1.

Med **kontinuerlig** menes det at det systematiske arbeidet må være en rød tråd i skolens arbeid og ikke bare noe som gjøres når det oppstår ubehagelige situasjoner eller ved oppstarten av hvert opplæringsår. Arbeidet skal drives hele tiden, gjennom hele skoleåret.

Det **systematiske** arbeidet skal være gjennomtenkt og planmessig. Planene og rutineene må være innarbeidet og må følges av personalet når det jobber med saker som vedrører det psykososiale miljøet til elevene.

Skolene har følgende rutiner:

Oppgave	Tidspunkt	Ansvar
Skolens planer og tiltak for forebyggende og holdningsskapende arbeid gjennomsyrrer skolehverdagen.	Løpende	Virksomhetsleder
Plan for å sikre elevene et godt psykososialt læringsmiljø og ordensreglementet gjennomgås med alle ansatte	Ved skolestart	Virksomhetsleder
Elever og foresatte informeres om planen og ordensreglementet	Hver høst	Kontaktlærer
Foresatte gjøres kjent med at planen og ordensreglementet ligger på skolens hjemmeside. Nye foresatte skal skrive under på at de har lest dokumentene	foreldremøte høsten	Virksomhetsleder
Tiltak og aktiviteter vedr. skolemiljøet tas opp i elevråd	Min. en gang pr. halvår	Elevrådskontakt
Gjennomgang av elevundersøkelsen tas opp i personalet, elevråd, FAU og skolemiljøutvalg. Tiltak vedtas og plan for gjennomføring og evaluering fastsettes	Hver vår	Virksomhetsleder
Funn i utviklingssamtalen vurderes to ganger i året	Høst og vår	Virksomhetsleder
Skolen skal evaluere sitt forebyggende og holdningsskapende arbeid hvert år. Evaluering og evt. revidering foretas i personalmøte, elevråd, FAU og skolemiljøutvalg.	Hver høst	Virksomhetsleder
Vakt- og tilsynsordningen evalueres min en gang i året.	Høst	Virksomhetsleder
Internkontroll: Sjekkpunkter/praksis i forhold til oppfølging av opplæringsloven § § 9a, 11-1a, 2-9 og 2-10	Løpende	Virksomhetsleder
Hovedutvalget får planen til revidering etter innspill fra skolene	Ved behov	Skolekoordinator

Kap. 7 Brukermedvirkning

En viktig del av det systematiske skolemiljøarbeidet er involveringen av elever og brukerorgan ved skolen.

7.1 Involvering av elevene:

Opplæringsloven § 9a-5 første ledd :

Elevane skal engasjerast i planlegginga og gjennomføringa av det systematiske arbeidet for helse, miljø og tryggleik ved skolen. Skolen skal leggje oppgåver til rette for elevane etter kva som er naturleg for dei enkelte årstrinna.

Dette innebærer at elevene skal tas med i skolens arbeid med å oppfylle kravene i kapittel 9a. Det er skoleleders ansvar at elevene blir tatt med i skolemiljøarbeidet.

Elevrådet kan oppnevne skolemiljørepresentanter til å utføre skolemiljøarbeidet på sine vegne. Det går fram av opplæringsloven § 9a-5 annet ledd at:

”Elevrådet kan nemne opp skolemiljørepresentantar til å vareta elevane sine interesser overfor skolen og myndighetene i saker som har med skolemiljøet å gjere. Skolemiljørepresentantane deltek i planlegginga og gjennomføringa av det systematiske helse-, miljø- og tryggingarbeidet ved skolen i den grad det vedkjem skolemiljøet for elevane”

Virksomhetsleder har ansvaret for at skolene har et fungerende elevråd.

7.2 Involvering av skolemiljøutvalget:

Alle grunnskoler skal ha et skolemiljøutvalg jf. opplæringslovens §11-1a. I skolemiljøutvalget skal elevene, de ansatte, foreldre, skoleledelsen og skoleeier være representert. Utvalget skal være sammensatt slik at elevene og foreldrene er i flertall. Det er elevrådet som skal oppnevne elevenes representanter, jf. § 9a-5 annet ledd.

Skolemiljøutvalget er et rådgivende organ for skolen i arbeidet med skolemiljøet. Utvalget skal medvirke til at skolen, de ansatte, elevene og foreldrene tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø. Skolemiljøutvalget har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolemiljøet. Utvalget har ingen beslutningsmyndighet/ikke vedtakskompetanse etter loven og kan ikke gi pålegg til skolen om miljøforhold, men de kan delta i planleggingen og gjennomføringen av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet i skolen. Skolemiljøutvalget skal holde seg orientert om det foreligger rutiner for kartlegging og overvåking av skolemiljøet.

I Åmot fungerer Samarbeidsutvalget som skolemiljøutvalg. Det må oppnevnes tilleggsrepresentanter for elevene og foreldrene, slik at de samlet får flertall når utvalget fungerer som skolemiljøutvalg. Møtene i samarbeidsutvalget og møtene i skolemiljøutvalget bør ha klare skiller og de skal ha separate innkallinger og referater.

Virksomhetsleder har ansvaret for at skolemiljøutvalget oppnevnes og fungerer i tråd med §11-1a og kap. 9A i opplæringsloven.

Utdanningsdirektoratet har laget en [veileder til medlemmene i skolemiljøutvalget](#) som bl.a. beskriver utvalgets oppgaver og sammensetning.

7.3 Skolens informasjonsplikt og brukerorganenes uttalelsesrett

Opplæringsloven § 9a-6:

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet og dessutan elevrådet og foreldrerådet skal haldast løpande underretta om alle tilhøve - deriblant hendingar, planar og vedtak - som har vesentleg betydning for skolemiljøet. Råda og utvala har på førespurnad rett til å få framlagt dokumentasjon for det systematiske helse-, miljø- og tryggleiksarbeidet ved skolen.

Skolemiljøutvalget skal holdes løpende orientert om alle forhold som har vesentlig betydning for skolemiljøet, deriblant hendelser, planer og vedtak. Utvalget har på forespørsel rett til å få fremlagt dokumentasjon for det systematiske helse-, miljø- og trygghetsarbeidet ved skolen.

Skolemiljøutvalget skal så tidlig som mulig tas med i planleggingen og gjennomføringen av miljøtiltak ved den enkelte skole, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som har betydning for skolemiljøet.

Virksomhetsleder skal løpende informere skolemiljøutvalget i saker som angår det fysiske eller psykososiale skolemiljøet. Unntaket er saker som er unntatt offentlighet. Saker om det fysiske skolemiljøet kan være alt fra renhold eller inneklima til trygg skolevei.

Lover, rundskriv, veiledninger

[Opplæringsloven kapittel 9A](#) – Elevane sitt skolemiljø

[Udirs rundskriv 2-2010](#) ”Retten til et godt psykososialt miljø etter opplæringsloven § 9a” gir en grundig gjennomgang av forståelse av reglene i opplæringsloven § 9a.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet veiledere i arbeidet mot mobbing og elevenes skolemiljø.

- [Arbeid mot mobbing](#) – veileder for ansatte og ledere i grunnskolen
- [Elevenes skolemiljø](#) – Kapittel 9a i opplæringsloven
- [Skolemiljøutvalg](#) – veiledning til medlemmer

Vedlegg:

Loggskjema – til fortløpende loggføring i de ulike fasene i problemløsningen

Meldeskjema – skal benyttes når ansatte får mistanke/kjennskap til krenkende ord eller handlinger

Bekreftelse fra foresatte – informasjon om planen og bekreftelse fra foresatte at de har lest planen

Loggskjema

Loggskjema som skal benyttes er hentet fra Krisepermen til personalomsorg i skolen (www.personalomsorg.no) som alle skolene benytter. Loggskjema skal fylles ut fortløpende etter at det er avdekket mistanke om krenkende ord eller handlinger.

Loggskjema kan enten fylles ut elektronisk og lagres fortløpende – eller fylles ut for hånd. Loggskjema skal i etterkant scannes/lagres i ephorte på elevens navn.

Sak/nr: _____

15. Mobbing fra medelev

Loggføring gir dokumentasjon til svar på spørsmål og til gjennomgang ved debriefing.

Det bør begrunnes dersom tiltak ikke gjennomføres.

 PERSONALOMSORG
Omsorg i Skolen

SKRIV UT

LAGRE

DATO/KL	TILTAK	UTFØRT AV	GJØREMÅL	STATUS
	Eventuelt krav om enkeltvedtak (Par. Of § 9a-3 siste led d)			
	Mistanke om mobbing meldt			
	Nærmere undersøkelse			
	Vurdering av straffbare forhold			
	Samtale med mulig mobbeoffer			
	Orientering til offerets foresatte			
	Samtale med den enkelte mobber			
	Samtale med vitner			
	Samtale med mobberen samlet			
	Oppfølgingssamtale med mobbeoffer			

Fortsettelse neste side....

15.14.01 01.08.2009

LOGGFØRING

[tilbake](#)

Meldeskjema om bekymring for elevenes psykososiale skolemiljø

Meldinger fra foresatte vil alltid utløse et enkeltvedtak.

Elevens navn:		Fødselsdato
Elevens klasse:		
Bekymringen meldes til:		
Bekymringen meldes av:		
Hva dreier bekymringen seg om? (mobbing, vold, diskriminering, utestegning)		
Hvordan ble bekymringen oppdaget?		
Annen faktainformasjon?		

Dato: .....

Underskrift .....

Melding mottatt (dato og navn): .....

[tilbake](#)

Bekreftelse på at foresatte har lest ”Plan for å sikre elevene et godt psykososialt miljø i Åmot”

Elever i Åmot skal ikke bli utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold, rasisme eller utestenging på skolen og på skoleveien. Etter opplæringslovens § 9a-1 har ”*alle elever i grunnskolar og videregående skolar rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring*”

Åmot kommune har utarbeidet en plan for å sikre elevene et trygt og godt psykososialt miljø som inneholder:

- Planer og tiltak for det forebyggende arbeidet
- Metoder, rutiner og ansvar for avdekking av krenkende ord og handlinger
- Rutiner og tiltak for håndtering av krenkende ord og handlinger
- Kvalitetssikring av det langsiktige og systematiske arbeidet med elevenes læringsmiljø.

Dersom dere som foreldre mener at et godt psykososialt miljø ikke er i varetatt for deres barn eller at deres barn blir utsatt for krenkende ord eller handlinger, sender dere en henstilling til skolens ledelse. Henstillingen kan være muntlig eller skriftlig og bør være så konkret som mulig. Vedlagt planen følger et meldeskjema som kan benyttes.

Når skolen har mottatt henstillingen må skolen behandle den etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Skolen skal undersøke saken og fatte vedtak om elevens rett etter opplæringsloven er ivaretatt eller ikke. Skolens beslutning er et enkeltvedtak og kan påklages til fylkesmannen.

Planen finnes på skolens og kommunens hjemmeside www.amot.kommune.no

.....

Skolen ber om at denne svarslippen returneres skolen.

Elevens navn og klasse: _____

Jeg/vi bekrefter å ha lest ”Plan for å sikre elevene et godt psykososialt miljø i Åmot”.

Dato: _____

Foresattes underskrift: _____